

Tilkendegivelse i faglig voldgiftssag FV2014.0062

Malerforbundet i Danmark
(advokat Nicolai Westergaard)

mod

Danske Malermestre
(afdelingschef Heinrich Søndengaard Nielsen)

Uoverensstemmelsen angår, om overenskomsten mellem Danske Malermestre og Malerforbundet i Danmark med den tilhørende prisliste skal anses som en normalløns- eller en minimallønsoverenskomst.

Klager, Malerforbundet i Danmark, har påstået indklagede, Danske Malermestre, tilpligtet at anerkende, at den mellem parterne gældende overenskomst med tilhørende prisliste skal reguleres i overensstemmelse med de bestemmelser i Forligsmandens mæglingsforslag af 21. marts 2014, der er fastsat for normallønsoverenskomster.

Indklagede har påstået frifindelse og har nedlagt selvstændig påstand om, at klager skal anerkende, at den mellem parterne gældende overenskomst med tilhørende prisliste skal reguleres i overensstemmelse med de bestemmelser i Forligsmandens mæglingsforslag, der er fastsat for minimallønsområdet.

Klager har påstået frifindelse for indklagedes selvstændige påstand.

Sagen blev mundtligt forhandlet den 11. september 2014 med undertegnede fhv. højesteretsdommer Poul Sørensen som opmand. Som sidedommere medvirkede valgt af klager næstformand Ras-

mus Gunnarson og faglig sekretær Carsten Niebuhr samt valgt af indklagede overenskomstchef Keld Burmølle, DA, og afdelingschef Thorsten Wilstrup, Dansk Byggeri.

Der blev afgivet forklaring af forbundsformand Jørn Erik Nielsen samt af direktør Ole Draborg og chefkonsulent Søren Christoffersen, begge Danske Malermestre.

Efter bevisførelse, procedure og votering kunne der ikke opnås enighed eller flertal for en afgørelse blandt de af hver af parterne valgte medlemmer af voldgiftsretten. Afgørelsen træffes derfor af opmanden.

Der var enighed om at afslutte sagen i overensstemmelse med opmandens mundtligt meddelte tilkendegivelse, hvorefter Danske Malermestres påstande ville blive taget til følge.

Baggrunden for sagen

I 1985 skete overenskomstfornyelsen ved lov nr. 123 af 31. marts 1985 om fornyelse og forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler mv.

På dette grundlag blev det ved opmandskendelse af 22. marts 1985 i en sag anlagt af Malerforbundet i Danmark mod Danske Malermestres Arbejdsgiverforening fastslået:

Malerfagets overenskomst er som anført en landsdækkende, ren akkordlønsoverenskomst, hvilket er en meget ualmindelig overenskomsttype

For at opnå den ved loven forudsatte ligelige lønudvikling for alle lønmodtagere må det anses for nødvendigt, at der sker en forhandling om ændringer af prislisterne, og en sådan forhandling findes under hensyn til overenskomstens usædvanlige karakter ikke at være i strid med lovens bestemmelser. Overenskomsten findes nærmest at måtte sidestilles med en normallønsoverenskomst, fordi de i prislisterne aftalte satser er bindende for hele overenskomstperioden, og forbundets påstand om forhandling efter lovens § 2 tages herefter til følge.

Det bemærkes, at samme opmand (Erik Bjerregaard) ved faglig voldgiftskendelse af 20. maj 1985 i en sag anlagt af Snedker- og Tømrerforbundet i Danmark mod Træet Arbejdsgivere afgjorde, at prislisterne for bygnings-snedkerarbejde ikke i henhold til fornyelsesloven kunne behandles som en selvstændig overenskomst og dermed sidestilles med en normallønsoverenskomst, idet overenskomsten mellem parterne måtte anses som en helhed. Parterne i den sag var enige om, at deres overenskomst henhørte under minimallønssystemet.

På linje hermed afgjorde en anden opmand (Preben Kistrup) ved faglig voldgiftskendelse af 21. oktober 1985 i en sag anlagt af Murerforbundet i Danmark mod Centralforeningens Afdeling for Mu-

ermestre i Nordsjælland, at overenskomsten og priskuranten som en helhed fastlægger grundlaget for fagets lønbetalinger, og at priskuranten derfor ikke i henhold til fornyelsesloven kunne udskilles som en selvstændig enhed. Parterne var også i den sag enige om, at deres overenskomst var en minimallønsoverenskomst.

Maleroverenskomsten indeholdt dengang i § 7 om akkordarbejde en bestemmelse om, at alt bygningsmalerarbejde skulle udføres på akkord efter den for faget gældende prisliste. Der kunne dog træffes anden aftale mellem mester og svend *"evt. om en timebetaling på basis af den fastsatte udbetaling"*, dvs. akkordlønnen (akkordforskuudsudbetalingen) ifølge overenskomstens § 9.

I 1993 blev overenskomstens § 7 ændret således, at *"en aftale om en timebetaling ... ikke må være under den gældende akkordudbetaling."*

Endelig blev overenskomstens § 9 om akkordløn i 2007 ændret således, at der i punkt 3 om akkordudbetalingen blev indsat et afsnit under overskriften *"Garantiløn og akkordophør"*. Det hedder i dette afsnit bl.a., at *"mindstebetalingen udgør den overenskomstmæssige akkordudbetaling."*

Alle overenskomstfornyelser i perioden efter 1985 og indtil 2014 er sket ved aftale mellem parterne. Det har ikke i forbindelse med nogen af disse overenskomstfornyelser eller i øvrigt været forhandlet, om overenskomsten med tilhørende prisliste fortsat skal anses for en normallønsoverenskomst.

Opmandens begrundelse

Uoverensstemmelsen angår, om parternes overenskomst i henhold til Forligsmandens mæglingforslag skal anses som en normallønsoverenskomst med deraf følgende nærmere fastsat regulering af prislisten (mæglingforslagets afsnit C.1.2) eller som en minimallønsoverenskomst med deraf følgende alene ret til årlig forhandling af prislisten (mæglingforslagets afsnit C.1.1).

I 1985 blev det ved faglig voldgiftskendelse afgjort, at den dagældende overenskomst mellem parterne med tilhørende prisliste i relation til 1985-loven om fornyelse og forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler måtte anses som en normallønsoverenskomst. Det må på denne baggrund påhvile Danske Malermestre at påvise, at overenskomsten siden 1985 er undgået sådanne strukturelle ændringer, at overenskomsten nu må anses som en minimallønsoverenskomst, og/eller at der i øvrigt foreligger sådanne særlige omstændigheder, at overenskomsten i henhold til mæglingforslaget må anses som en minimallønsoverenskomst.

Overenskomstens § 7 om akkordarbejde blev i 1993 ændret således, at en aftale om arbejde på timeløn, der tidligere "evt." kunne aftales på basis af akkordlønnen – forstået som det beløb, der i henhold til overenskomsten skal betales som akkordforsrud – nu "*ikke må være under*" akkordlønnen, og i 2007 blev det yderligere under overskriften "*garantiløn*" aftalt, at "*mindstebetalingen udgør den overenskomstmæssige akkordudbetaling*", således at et eventuelt akkordunderskud nu ikke længere kunne kræves betalt af svenden med et større beløb end ned til denne akkordløn. Det kan endvidere lægges til grund, at overenskomsten i hvert fald ikke længere rent faktisk kan betegnes som en ren akkordlønsoverenskomst, idet malerarbejde direkte prissat i henhold til prislisen efter det oplyste i dag blot udgør ca. 5 % af malerarbejdet, mens nu ca. 74 % af malerarbejdet udføres på individuelt aftalt timeløn. Akkordarbejde er dog stadig i henhold til overenskomstens § 7 det formelle udgangspunkt for aflønningsformen, som hver af parterne i et ansættelsesforhold kan forlange betalingen fastsat i henhold til, ligesom det må antages, at, at prislisen i væsentligt omfang er grundlag både for prisfastsættelsen af slumpakkorder og for størrelsen af den aftalte timeløn ved timelønsarbejde. Det kan endelig lægges til grund, at for så vidt lignende overenskomster om håndværksmæssigt arbejde med tilhørende prisliste alt overvejende anses for minimallønsoverenskomster.

På den således anførte baggrund må Maleroverenskomsten med tilhørende prisliste i dag utvivlsomt isoleret bedømt anses for en minimallønsoverenskomst. Spørgsmålet er så, om dette også gælder henset til den faglige voldgiftskendelse fra 1985.

Ved afgørelsen af, hvilken retskraft der i så henseende kan tillægges 1985-kendelsen, må det tages i betragtning, at denne kendelse udtrykkeligt er begrundet med en henvisning til forarbejderne til 1985-fornyelsesloven, herunder med særlig henvisning til at kunne opnå den ved loven forudsatte ligelige lønudvikling. Det samme formål ses ikke at ligge til grund for Forligsmandens mæglingsforslag, hvor der blot er tale om to forskellige reguleringsmåder gældende for hhv. normalløns- og minimallønsoverenskomster.

Endelig kan der ikke bortses fra, at parterne, som det efter bevisførelsen må lægges til grund, ved deres løbende overenskomstfornyelser siden 1991 ses at have aftalt forhøjelser af den i § 9 fastsatte akkordløn som svarende de almindelige overenskomstmæssige reguleringer på normallønsområdet.

I hvert fald på denne baggrund findes parternes overenskomstforhold efter en helhedsbedømmelse at være undergået så væsentlige både faktiske og retlige forandringer siden 1985, at Maleroverenskomsten med tilhørende prisliste i dag uanset til den faglige voldgiftskendelse fra 1985 må skulle

reguleres efter Forligsmandens mæglingsforslags afsnit C.1.1 om minimallønsområderne – alt med den følge, at prislister satser ikke skal reguleres som anført i mæglingsforslagets afsnit C.1.2 om normallønsområderne, men alene kan kræves undergivet årlige forhandlinger mellem overenskomstparterne.

Indklagede frifindes herefter for klagers påstand, og modsvarende tages indklagedes selvstændige påstand til følge.

Hver part bærer egne omkostninger og skal betale halvdelen af opmandens honorar mv.

København den 17. september 2014

Poul Sørensen